(१) पदेन सिनियर उपसभापति बाहेक अरु सदस्यहरू श्री ५ महाराजाधिराजका इच्छानुसार बहाल रहनेछन् ।

(२) उपदफा (१) का अधीनमा रही पदेन सिनियर उपसभापति बाहेक अरू सदस्यहरू साधारणतया पाँच बर्षको अवधिको निमित्त नियुक्त हुनेछनः—

तर पदेन सिनियर उपसभापति बाहेक अरू कुनै सदस्यले श्री ५ महाराजाधिराजका हजुरमा आफ्नो हस्ताक्षरले पत्र लेखि राजीनामा पेश गर्न पाउने छ र श्री ५ महाराजाधिराजबाट स्वीकृत भएपछि निजले आफ्नो पदत्याग गरेको ठहरिनेछ ।]

लालमोहर सदर मितिः— २०१५।८।११।४ मा

आज्ञाले—
नयनबहादुर खत्री
श्री ५ को सरकारका सचिव
कानून तथा संसदीय प्रबन्ध मन्त्रालय

कानून तथा संसदीय प्रबन्ध मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाई बक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्व साधारण जनताको जानकारीका लागी प्रकाशित गरिएकोछ ।

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि बिबिध बिरुदावली बिराजमान मानोन्नत ओजस्वी राजन्य प्रोज्ज्वल नेपालतारा अति ओजस्वी त्रिभुबन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखा दक्षिणबाहु महाधिपति फिल्डमार्शल र सर्वोच्च कम्याण्डर इनचीफ श्री मन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र बीर बिक्रम जङ्ग बहादुर शाह बहादुर शमशेर जङ्ग देवानाम् सदा समर बिजयिनाम् ।

२०१५ सालको ऐन नं. १९

बिर्तावालले रकम लिन खान नपाउने गर्नको निमित्त बनेको ऐन

बिर्ता जग्गाको बाली बाहेक अरू रकम बिर्तावालहरूले लिन खान न पाउने गर्न आवश्यक देखिएकोले श्री ५ महाराजाधिराजबाट मन्त्रि परिषद्को सल्लाह अनुसार यो ऐन बनाई जारी गरिबक्सेकोछ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भः (१) यो ऐनको नाम बिर्तावालले बिर्तामा रकम (भट्टी घर्सा आदि) लगाई लिन खान नपाउने ऐन, २०१५ रहेकोछ।

(२) यो ऐन नेपाल राज्यभर लागु हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा-

(क) "बिर्ता" भन्नाले जम्मै वा केही मालपोत माफी खान पाउने गरी पाएको सबै किसिमका माफी जग्गालाई सम्झनु पर्छ।

(ख) "बिर्तावाल" भन्नाले खण्ड (क) बमोजिमको जग्गाको माफी-वाला धनीलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) "बाली" भन्नाले-

(१) बिर्ता जग्गा कमाउनेले बिर्तावाललाई बुझाउनु पर्ने जग्गैलाई लागेको कूत तिरो, वा

(२) बिर्तावाल आफैले कमाएको भए सो जग्गामा उब्जेको बाली सम्झनु पर्छ ।

(घ) "रकम" भन्नाले भट्टी, घर्सा र यस्तै किसिमका अरू रकम-लाई सम्झनु पर्छ ।

३. बिर्तावालले बिर्तामा रकम लगाई खान मनाईः- (१) आर्थिक साल २०११-२०१२ देखि बिर्तावालले बिर्ता जग्गाको बाली वाहेक बिर्तामा कुनै किसिमको रकम लगाए वा बन्दोबस्त गरी लिन खान हुंदैन। तर आर्थिक साल २०११-२०१२ देखि २०१२-२०१३ सम्मका रकमको आम्दानीमा ६५ प्रतिशत बिर्तावालले पाउनेछन् ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बिर्तावालले लिन खान न पाउने भएको रकम वा रकमको आम्दानी श्री ५ कोसरकारको हुनेछ र त्यसको बन्दोबस्त वा असूल तहसील श्री ५ को सरकार बाट हुनेछ। तर श्री ५ को सरकारबाट बन्दोबस्त वा असूल तहसील नहुंदै बिर्तावाल तर्फबाटै भोग वा चलन बन्दोबस्त भइसकेको रकम जतिमा आर्थिक साल २०१२-२०१३ सम्मको ३५ प्रतिशत र आर्थिक साल २०१३,२०१४ देखि पूरै आम्दानी आदेशद्वारा तोकिएका म्याद भित्र बिर्तावालले श्री ५ को सरकामा दाखिल गर्नु पर्नेछ ।

६४५

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. मिति नपुगेको ठेक्का श्री ५ को सरकारमा सर्ने:- अघि विर्तावाल तर्फबाट बन्दोबस्त भएको ठेक्काको अन्तिम मिति यो ऐनको प्रारम्भ मितिसम्म भुक्तान भइसकेको रहेनछ भने त्यस्तो ठेक्का जति श्री ५ को सरकारमा सर्नेछ ।

तर सो ठेक्का रित पूर्वकको नदेखिएमा वा प्रमाणित न भएमा वा ३ वर्ष भन्दा बढी समयको अबधि तोकिएको मान्य हुने छैन ।

५. सजाय:- यो ऐन प्रारम्भ हुनु भन्दा अघिको ठेक्का वा ठेक्काको मिति वा अंक झुट्टा देखाउने वा कुनै किसिमबाट पनि श्री ५ को सरकारको नोक्सान पार्ने वा त्यस्तो उद्योग गर्ने अथवा दफा ३ बमोजिम आम्दानी दाखिल नगर्नेलाई विगो बमोजिम सम्म जरिबाना वा १ वर्षसम्म कैद वा दुबै हुनेछ र त्यस्ताबाट सरकारी विगो पनि असुल उपर गरिनेछ ।

६. मुद्दा हेर्ने अधिकार:- (१) यस ऐन अन्तर्गत रकम सम्बन्धी कुरा परी आएमा श्री ५ को सरकारसंग सम्बन्ध पर्ने जति बडाहाकिम वा मेजिष्ट्रेटले ठाडो कारवाई गरी निर्णय गर्नेछन् ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कारवाईको सम्बन्धमा बडाहाकिम वा मेजिष्ट्रेटलाई अदालतको सबै अधिकार प्राप्त हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारसंग सम्बन्धित कुनै कुरामा अदालतमा प्रवाल जवाफ हुने छैन ।

७. अपील:- मेजिष्ट्रेट वा बडाहाकिमका निर्णयमा चित नबुझनेले श्री ५ को सरकारमा अपील गर्न सक्नेछ र श्री ५ को सरकारको निर्णय अन्तिम मानिने छ ।

८. खारेजी र क्षतिपूर्तिको दावा नलाग्ने:- यस ऐन अन्तर्गत रकमको सम्बन्धमा कुनै व्यक्तिले लिन खान पाउने गरी कुनै सनद लिखतपत्रहरू केही भै राखेको भए त्यस्ता सनद लिखतपत्रहरू आर्थिक साल २०११,२०१२ देखि खारेज भएको मानिनेछ र सो रकम सरकारी भएकोमा कुनै क्षतिपूर्तिको दावा गर्न पाइने छैन ।

९. बाधा फुकाउने अधिकार:- यो ऐन कार्यान्वित गर्न कुनै बाधा अडकाउ परेमा श्री ५ को सरकारले ति बाधा अडकाउ फुकाउनको लागी गजेटमा सूचना प्रकासगरी चाहिंदो आदेश निकाल्न सक्ने छ र त्यस्ता हरएक आदेश यसै ऐनमा परे सरह मानिने छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।